

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Asiantuntijoiden poimintoja vuoden 2025 ra- hoituskatsauksesta Hämeen ELY-keskus

Maaseudun ja maatalouden rahoitus

Maaseudun yritysrahoitusta myönnettiin vuonna 2025 yhteensä 1,32 miljoonaa euroa.

Maaseudun hankerahoitusta haettiin myös runsaasti ja rahoitettavien hankkeiden osalta kilpailu rahoituksesta on ollut kovaa. Maaseudun hanketukia myönnettiin jaksolla ELY-keskuksen kautta yhteensä noin 2,6 miljoonan euron edestä esimerkiksi yrittäjyyden, ympäristön, ruokasektorin ja matkailupalveluiden tukemiseen.

– Rahoitetut hankkeet ovat tavoitteellisesti vaikuttavia ja toteuttavat hyvin Hämeen alueellista maaseudun kehittämissuunnitelmaa. Rahoitetut hankkeet ovat monipuolisia kehittämis- ja investointihankkeita. Rahoitusta myönnettiin esimerkiksi yhteen laajakaistainvestointiin, yritysten markkinointiosaamista tekoälyllä lisäävään koulutukseen, maatilojen yhtiöittämistä edistävään hankkeeseen, luontolähtöisten palvelujen kehittämiseen, kyläturvallisuuden lisäämiseen, jokimelontareittien kunnostamiseen sekä ympäristön tilaa parantaviin yleishyödyllisiin investointeihin. Osa rahoitetuista hankkeista on alueellisesti laajoja kokonaisuuksia, jotka kohdentuvat usean ELY-keskuksen alueelle, esimerkiksi erikoiskasvituotantoa kehittävät hankkeet, maaseutuyksikön kehittämispäällikkö **Timo Kukkonen** sanoo.

Maatalouden rakennetukia eli maatalouden investointitukia sekä nuoren viljelijän aloitustukea haettiin ja myönnettiin Hämeessä tänä vuonna runsaasti. Investointituen osalta myönteisiä rahoituspäätöksiä tehtiin jaksolla 92 kappaletta yhteensä 2,9 miljoonan euron edestä.

Kotieläintalouteen kohdistuvat investoinnit ja erityisesti lypsykarjatalouden hankkeet vilkastuivat vuonna 2025, minkä lisäksi hakemuksissa ja myönnettyissä tuissa painottuivat myös ympäristön tilaa edistävät investoinnit. Nuoren viljelijän aloitustukea tilanpidon aloittamiseen puolestaan myönnettiin 25 kappaletta lähes miljoonan euron edestä, mikä osoittaa viljelijän ammatin edelleen kiinnostavan hämäläisnuoria. Tukea myönnettiin yhteensä 940 000 euroa.

– Nämä ovat hyviä lukuja valtakunnallisessakin vertailussa. Olemme ELY-keskuksessa pyrkineet tietoisesti aktivoimaan maatalouden investointeja ja maatilojen sukupolvenvaihdoiksi esimerkiksi infojen ja hanketoiminnan avulla, joten tässäkin mielessä luvut ovat positiivisia. Ennen kaikkea hyvä vire on kuitenkin tärkeää kotimaisen ruoantuotannon jatkuvuuden varmistamisen ja huoltovarmuuden tukemisen kannalta, maaseutuyksikön päällikkö **Kari Kivikko** sanoo.

Kalatalouden rahoitus

Elinkeinokalatalouden EU-tuella osalta kulunut vuosi edellisvuotta hiljaisempi, varovaisuus investointeihin näkyi kautta linjan.

– Erityisesti elinkeinokalatalouden tukea myönnettiin kaupallisten kalastajien siirtymistä valikoimattomista verkkopyydyksistä ympäristön kannalta kestävämpään rysäkalastukseen, kertoo johtava kalatalousasiantuntija **Jorma Kirjavainen**.

Rakennerahastot (EAKR ja ESR+)

Rakennerahastoista tarjottiin jälleen monipuolinen kattaus kehittämisrahoitusta. Pk-yrityksille suunnattua yrityksen kehittämisavustusta myönnettiin 2 590 100 euroa. Kehittämisavustusten myönnöissä korostuivat esimerkiksi teolliset investointikokonaisuudet, digitalisaation kehittäminen sekä kilpailukyvyyn että kansainvälistymisvalmiuksien edistäminen.

– Tulevan vuoden 2026 aikana kehittämishankkeiden määrä ja merkitys tulee korostumaan, kun rahoitusta ohjataan enemmän T&K –toimiin, toteaa rahoituspäällikkö **Juho Wuorinen**.

– Hämeen ELY-keskus myönsi ESR+ -rahoitusta 17 hankkeelle yhteensä 4,6 miljoonaa euroa. Hankkeilla rakennetaan monimuotoisempaa työelämää ja vahvistetaan alueen osaamista. Lisäksi tuetaan heikommassa asemassa olevien osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä, toteaa rahoituspäällikkö **Riikka Huhtanen-Pitkänen**.

–Kulunut vuosi oli kysynnän ja hankkeiden rahoituksen kannalta melko tasainen ja kaikki osa-alueet herättivät hakijoiden kiinnostusta. Ensi vuonna ollaankin sitten uuden tilanteen edessä. Käytettävissä oleva ns. perinteinen EAKR- ja ESR+ rahoitus tulee vähenemään ja rahoitusta kohdistetaan Etelä-Suomen alueella jatkossa enemmän puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistamiseen, onneksi kuitenkin unohtamatta alueen elinvoimaisuuden tukemista, toteaa rahoitusyksikön päällikkö **Niina Lamberg**.

Team Finland ja Business Finland

Yritysrahoituksen näkökulmasta vuosi 2025 oli kaksijakoinen. Hämeen ELY-keskuksen yritysrahoitus veti hyvin ja rahat saatiin jaettua hyville hankkeille. Business Finlandin puolella molempiin maakuntiin tuli yksittäisiä isompia hankkeita, kuten Fazerille Päijät-Hämeeseen. T&K-lainarahoituksen lisääntyminen Kanta-Hämeessä oli yksi merkillepantavia muutoksia.

–Globaali tilanne tuo varovaisuutta vientitoimien avaamiseen liittyen mutta piristymistä on näköpiirissä. Team Finland-toiminnan maakunnallinen koordinaatio ja yrityspalvelut siirtyvät tuleviin Elinvoimakeskuksiin. Ensi vuoden aikana jalkautamme uuden TF-strategian maakuntiin ja tuomme Ulkoministeriön uudet vientipalvelut maakunnissa yrityksille ja sidosryhmille tietoisuuteen TF-rahoitusinfojen lisäksi. Vuodelle 2026 T&K-rahoitus korostuu, summaa yrityspalvelutiimin tiiminvetäjä **Matti Nykänen**.

Ensi vuonna Team Finland- rakenteet muuttuvat, kun Ulkoministeriöön sulautuvat Business Finlandin ulkomaanverkoston toiminnot saavat uusia vientipalvelukokonaisuuksia. Elinvoimakeskukset jatkavat Team Finland- toiminnan maakunnallista koordinaatiota entiseen tapaan levittäen Team Finland- strategian tavoitteet ja toimintatavat maakuntiin.

Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä

Kotoutumisen edistämisen osalta maksettiin rahoitusta v. 2025 yhteensä n. 22,3 miljoonaa euroa, joka on n. 8,8 miljoonaa euroa enemmän kuin vuosi sitten. Suurin muutos on tapahtunut laskennallisissa korvauksissa, joita on myönnetty Hämeen ELY-keskuksen alueen kunnille ja hyvinvointialueille n. 9 miljoonaa euroa enemmän kuin vuosi sitten. Taus-talla vaikuttaa mm. laskennallisen korvauksen mahdollistuminen maaliskuusta 2023 alkaen tilapäistä suojelua saaneiden osalta, joilla on kotikunta väestötietojärjestelmässä.

- Laskennallisia korvauksia maksetaan kunnille kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden vastaanottamisesta, heidän osaamisensa ja kotoutumisen palvelutarpeensa arvioinnista, kotoutumissuunnitelman laatimisesta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation, kotoutumiskoulutuksen, tulkittamisen ja muiden kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisestä. Hyvinvointialueille sen sijaan korvausta maksetaan 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden muiden kotoutumista edistävien palveluiden ja tulkittamisen järjestämisestä, kertoo maahanmuuttoasiain suunnittelija **Jani Haatanen**.

Vesistöavustukset

Vesienhoidon toteutusta palveleviin hankkeisiin myönnettiin lähes 0,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 valtaosa vesistöavustuksista kohdistui konkreettisiin kunnostuksiin, kuten hoitokalastukseen, kosteikkojen ja pohjapatojen rakentamiseen. Osassa avustetuista hankkeissa autetaan paikallisia toimijoita löytämään tehokkaimmat kunnostustavat, autetaan hankehakemusten teossa sekä tiedotetaan ja verkostoidutaan. Kunnostukset palvelevat laajasti vesienhoidon toteutusta. Hankkeilla vaikutetaan yli 10 järven ja joen ekologisen tilan paranemiseen Kanta- ja Päijät-Hämeessä sekä edistetään pohjavesien suojelua neljän kunnan alueella.

– Avustuksia haettiin vuoden 2024 tapaan vähemmän, sillä vesienhoitotyöhön on tällä hetkellä useita muitakin rahoitusmahdollisuuksia. Näitä Kanta- ja Päijät-Hämeen vesienhoitotyötä tekevät tahot ovat onnistuneesti käyttäneet, kertoo johtava vesitalousasiantuntija **Elina Laine**.

Ympäristökorvaukset ja -rahoitukset

Rauhoituskorvauksia yksityisten luonnonsuojelualueiden perustamiseksi ja kauppahintoja suojeltavien alueiden hankkimiseksi valtiolle maksettiin maanomistajille yhteensä 2,6 miljoonaa euroa. Helmi-ohjelman mukaisia eri elinympäristöjen kunnostus- ja hoitotoimia hankittiin noin 0,75 miljoonalla eurolla. Lisäksi rauhoitettujen eläinlajien (pääasiassa valkoposkihanhi) aiheuttamista vahingoista maksettiin korvauksia viljelijöille noin 0,26 miljoonaa euroa. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuskannan korjaamista, rakennusperinnön hoitoa tuettiin noin 0,28 miljoonalla eurolla.

ASiantuntijoiden Poimintoja Vuoden 2025 Rahoituskatsauksesta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

9.12.2025

Etukannen kuva: Maisema Lahdesta 2024, Santeri Palomäki.

www.ely-keskus.fi